

BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

**Projectoproep voor Brusselse
gemeenten en
intercommunales met
betrekking tot de aanleg van
multiconfessionele
begraafpercelen op de
Brusselse begraafplaatsen in
het kader van de ordonnantie
van 29 november 2018 op de
begraafplaatsen en de
lijkbezorging**

1. Inleiding

De ordonnantie van 29 november 2018 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging verplicht gemeenten die een begraafplaats beheren om vóór 1 januari 2029 een perceel in te richten dat de eerbiediging van de funeraire riten van de erkende religieuze en levensbeschouwelijke overtuigingen mogelijk maakt.

Deze projectoproep is bedoeld om de betrokken gemeenten of intercommunales te ondersteunen bij de uitvoering van deze verplichting, hetzij door de nodige werkzaamheden te subsidiëren, hetzij door de aankoop van grond te subsidiëren.

Momenteel beschikken vier gemeenten over (multi)confessionele percelen, waarvan de beschikbare capaciteit varieert. Een gemeente biedt ongeveer 500 plaatsen voor islamitische begrafenissen en 140 plaatsen voor joodse begrafenissen; een andere beschikt over ongeveer 175 plaatsen voor moslims alsook over een perceel met een capaciteit van ongeveer 1.000 plaatsen, dat echter door de joodse gemeenschap wordt beheerd; een derde biedt ruimte voor ongeveer 450 islamitische begrafenissen; en een vierde heeft nog slechts een beperkte capaciteit (ongeveer 21 plaatsen voor moslims en 20 plaatsen voor de joodse gemeenschap).

Terwijl de behoefte groot is.

Momenteel bedraagt het aantal islamitische begrafenissen in Brussel tussen de 500 en 700 per jaar. Een groot deel van de islamitische gemeenschap geeft de voorkeur aan een begravenis op de multiconfessionele begraafplaats die wordt beheerd door de Intercommunale voor Teraardebesteding, wat de druk op deze begraafplaats vergroot. Ze zal in 2027 verzadigd zijn.

De Brusselse joodse gemeenschap geeft daarentegen de voorkeur aan begraafplaatsen in Putte (Nederland) en Antwerpen.

Er zijn echter oplossingen. Twee van de gemeentelijke begraafplaatsen met (multi)confessionele percelen kunnen uitbreiden, met respectievelijk 500 à 1 000 plaatsen en 175 à 360 plaatsen. Vier andere gemeenten hebben aangegeven de aanleg van een of meer percelen te overwegen, met een capaciteit van respectievelijk 1 100, 600, 200 en 50 plaatsen.

Deze uitbreidings- en ontwikkelingsperspectieven stuiten echter op een aantal structurele en operationele beperkingen. Deze projectoproep is bedoeld om deze obstakels weg te nemen en bij te dragen aan de invoering van duurzame en realistische oplossingen, tegen de achtergrond van toenemende druk op de capaciteit van de multiconfessionele begraafplaats die wordt beheerd door de Intercommunale voor Teraardebesteding.

2. **Beschrijving van de inhoud van de projectoproep**

Het doel van de projecten waarop deze projectoproep betrekking heeft, is de inrichting op de Brusselse gemeentelijke en intergemeentelijke begraafplaatsen van een of meer percelen waar de uitvaartrituelen van erkende religieuze en levensbeschouwelijke overtuigingen kunnen worden geëerbiedigd.

Onder “perceel waar de uitvaartrituelen kunnen worden geëerbiedigd” wordt verstaan: een ruimte die uiteindelijk in de openbare begraafplaats wordt geïntegreerd, die multiconfessioneel is ingericht en begravenissen mogelijk maakt in overeenstemming met de essentiële rituele voorschriften (oriëntatie, uitsluitend bestemd voor begravenissen en grafconcessies, ongerepte grond ...), met inachtneming van de Brusselse ordonnantie van 29 november 2018 en de regels inzake volksgezondheid.

Onder “multiconfessioneel” worden erkende religieuze en levensbeschouwelijke overtuigingen verstaan, met name de erkende geloofsgemeenschappen (rooms-katholiek, protestants-evangelisch, joods, orthodox, anglicaans en islamitisch) en de erkende niet-confessionele levensbeschouwingen.

De percelen, gronden of monumenten die via deze projectoproep worden gefinancierd, moeten uiterlijk op 1 januari 2029 ter beschikking worden gesteld van de bevolking voor begravenis, uitstrooiing, crematie of bezinning.

De projecten kunnen betrekking hebben op werkzaamheden, de aankoop of terbeschikkingstelling van grond, of de aankoop van specifieke machines waarmee de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd die nodig zijn om de doelstelling te verwezenlijken.

Aanvragers kunnen een totaalproject indienen dat verschillende soorten uitgaven omvat.

Toegelaten uitgaven:

Werken:

Graafwerkzaamheden, grondversterkingswerkzaamheden, verplaatsing van grafkelders, opruiming en sanering van oude percelen, aanleg van een ossuarium, realisatie van sobere voorzieningen die bezinning en het uitvoeren van rituele handelingen mogelijk maken (bouw van luifels of overdekte pleinen, meubilair zoals banken, diverse beplanting, enz.)

De honoraria voor de diensten van een architect of een studiebureau kunnen in aanmerking worden genomen voor het opstellen van het aanvraagdossier voor een stedenbouwkundige vergunning voor de werken waarvoor een subsidie wordt aangevraagd.

Aankoop van grond:

Aankoop van grond of ondertekening van een erfpachtovereenkomst, inclusief notariskosten.

Aankoop van specifieke machines:

Het moet gaan om professionele machines voor grondwerken.

Minimumbedrag van de machines: 10.000 euro

3. Selectiecriteria

De projecten worden beoordeeld op basis van de hierna volgende criteria. Voor elk criterium moet het dossier feitelijke gegevens bevatten op basis waarvan het bestuur een beoordeling kan maken.

1. De afstemming van het project op de behoeften van de bevolking:

- Komt het project tegemoet aan een daadwerkelijke behoefte van de bevolking? Zijn er al multiconfessionele percelen of percelen die voor een bepaalde religieuze stroming zijn voorbehouden, maar zijn die te klein, of zijn er ondanks de behoefte helemaal geen percelen? Is het dringend noodzakelijk om dit tekort aan te vullen?
- Is er voor het project een studie uitgevoerd naar de manier waarop kan worden voldaan aan de eisen van de verschillende erkende erediensten en niet-confessionele levensbeschouwingen?
- Zijn er gegevens over begrafenisaanvragen van personen die de erkende erediensten en niet-confessionele levensbeschouwingen aanhangen?
- Is er nagegaan of de capaciteit van het perceel waarvoor een subsidie wordt aangevraagd, in verhouding staat tot de geschatte vraag naar begrafenissen? Gedurende welke periode zal het perceel aan deze vraag kunnen voldoen?

Score: /40

2. Naleving van de termijn die is vastgesteld op 1 januari 2029

- Welke garantie kan de aanvrager bieden met betrekking tot de naleving van de termijn?
- Is er een voorlopige retroplanning opgesteld?
- Is er een risicoanalyse uitgevoerd voor de planning?
- Zijn er marges ingebouwd?

Score: /40

3. De grootte van het perceel in verhouding tot de investeringskosten:

- Hoe groot is het perceel? Hoeveel individuele en familiegraven kunnen er, rekening houdend met de oriëntatie van de graven, worden aangelegd? Hoeveel overledenen kunnen er hun laatste rustplaats vinden?
- Zijn de investeringskosten redelijk en niet buiten proportie?

Score: /20

4. Budgettaire en financiële bijzonderheden

De geselecteerde projecten worden gesubsidieerd tot 100% van het bedrag van de werkzaamheden of van de aankoopprijs.

De uitgaven die in aanmerking kunnen komen in het kader van de subsidie zijn de uitgaven die daadwerkelijk door de gemeente of de intercommunale zijn betaald aan de opdrachtnemer van de overheidsopdracht voor werken of leveringen voor de in punt 2 beschreven werkzaamheden en aankopen.

Voor de aankoop van grond komen uitgaven in aanmerking die daadwerkelijk door de koper zijn gedaan; in geval van een onderhandse aankoop komt de daadwerkelijk gemaakte uitgave in aanmerking, met een maximum van het door het GCAO geraamde bedrag.

Uitgaven die zijn gedaan vóór de kennisgeving van de selectie van het project aan de aanvrager komen niet in aanmerking voor de subsidie.

5. Indienen van de projecten

Er moet een dossier met de volgende onderdelen bij het bestuur worden ingediend:

- Een gedetailleerde kostenraming voor de uitvoering van het project;
- Een volledige beschrijving van het inrichtingsproject voor het perceel, met inbegrip van de voorzieningen voor de uitvoering van begrafenisrituelen van erkende erediensten en niet-confessionele levensbeschouwingen, de locatie en de omvang van het perceel en de geschiktheid ervan in verhouding tot de vraag;
- De duur van de beschikbaarstelling van het perceel voor het publiek totdat de capaciteit is bereikt;
- De lijst van erkende erediensten en erkende niet-confessionele levensbeschouwingen die, dankzij de inrichting van het perceel, hiervan gebruik kunnen maken om begravenissen en specifieke begrafenisrituelen te houden;
- Een beschrijving van de begraafplaats en de percelen die momenteel ter beschikking staan van het publiek (omvang, aantal beschikbare plaatsen, voor welk publiek, enz.) en van de behoeften van de bevolking, om zo te kunnen beoordelen of het project aansluit bij de huidige behoeften en vraag
- In voorkomend geval de studie naar de manier waarop kan worden voldaan aan de eisen van de verschillende erkende erediensten en niet-confessionele levensbeschouwingen;
- Een voorlopige planning van de uitvoering van het project;
- De beschrijving van de garanties die de aanvrager kan bieden met betrekking tot de naleving van de tijdsvereisten, evenals, indien van toepassing, de risicoanalyse met betrekking tot de uitvoeringsplanning;
- Alle aanvullende informatie die de aanvrager aan het bestuur wil verstrekken voor een goed begrip van zijn project.

De subsidieaanvraag moet ter beraadslaging zijn voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of aan de raad van bestuur van de intercommunale en moet zijn ondertekend door de burgemeester of de bevoegde schepenen en medeondertekend door de gemeentesecretaris of door de voorzitter van de intercommunale.

De projecten moeten per mail worden ingediend via het adres plaatselijke-besturen@gob.brussels

6. Subsidiabiliteit

Gemeentebesturen en intercommunales die actief zijn op het grondgebied van de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen projecten indienen.

Projecten die betrekking hebben op begraafplaatsen die buiten het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest liggen, maar niettemin eigendom zijn van de gemeenten of intercommunales, komen in aanmerking.

7. Ontvankelijkheidsvoorwaarden voor de projecten

Om ontvankelijk te zijn, moet het voorstel binnen de gestelde termijn worden ingediend en alle vereiste bijlagen bevatten.

Projectvoorstellen moeten uitsluitend per e-mail naar het adres plaatselijke-besturen@gob.brussels worden gestuurd, samen met de vereiste bijlagen

uiterlijk op 1 oktober 2026 om middernacht.

Er wordt geen uitstel verleend, dit om elke aanvrager gelijke kansen te geven.

8. Aantal ingediende projecten

Aanvragers kunnen meerdere projecten indienen; in dat geval wordt gevraagd ze in afnemende volgorde van prioriteit te rangschikken.

9. Selectie van de projecten

Binnen de beschikbare begrotingsmiddelen worden de dossiers door het bestuur geanalyseerd aan de hand van de vastgestelde criteria, en wordt de eindbeslissing genomen door de regering.

De gemeente wordt per brief op de hoogte gesteld of haar project(en) al dan niet is (zijn) geselecteerd, evenals van het bedrag dat voor haar is voorbehouden.

10. Evaluatie van de toegekende subsidie

Met het oog op een correct gebruik van overheidsmiddelen is het van essentieel belang dat de gesubsidieerde projecten de gestelde doelstelling bereiken.

Hiertoe moet de aanvrager aan het einde van elke viermaandsperiode volgend op de kennisgeving van de selectie van zijn project, en dit tot het moment waarop het perceel operationeel is, een voortgangsverslag van het project naar het bestuur sturen. Aan de hand van dit verslag moet kunnen worden gecontroleerd of het project volgens de opgestelde planning verloopt. Indien nodig zal het bestuur aanpassingen voorstellen aan de aanvrager.

Uiterlijk op 1 januari 2029 moet kunnen worden vastgesteld dat het perceel dat dankzij de subsidie is aangelegd, beschikbaar is om te voldoen aan het doel van de uitgevoerde werkzaamheden of de aankoop ervan (begrafnis, uitstrooiing van as, bezinning, enz.).

De beheerder van de begraafplaats waar het perceel zich bevindt, moet een inhuldiging organiseren.

11. Vereffening

De vereffening van de subsidie vindt plaats volgens onderstaande voorwaarden, afhankelijk van de aard van de uitgaven (werkzaamheden/leveringen of aankoop van grond).

Uitbetaling van een voorschot:

Zodra de overheidsopdracht(en) is (zijn) gegund, wordt aan de aanvrager een bedrag ter hoogte van 50% van het bedrag van de gegunde opdracht uitbetaald.

Daartoe bezorgt de aanvrager het bestuur een kopie van de gunningsbeslissing(en). Na onderzoek deelt het bestuur de aanvrager het bedrag mee dat hem toekomt. De aanvrager bezorgt het bestuur vervolgens een schuldvordering.

Uitbetaling van het saldo:

Het resterende subsidiebedrag wordt berekend op basis van de bedragen die daadwerkelijk aan de opdrachtnemers van de overheidsopdracht(en) zijn betaald, waarbij het totale subsidiebedrag niet hoger mag zijn dan het bedrag dat bij de selectie van het project voor de aanvrager was voorbehouden.

Het saldo van de subsidie kan pas worden uitbetaald op uitdrukkelijke voorwaarde dat het multiconfessionele perceel functioneel is (zie rubriek "Evaluatie en opvolging van de subsidie").

De aanvrager bezorgt het bestuur de factuur en/of de laatste voortgangsstaat van de werken, evenals alle bewijzen van betalingen die in het kader van het project zijn gedaan. Na onderzoek van de stukken deelt het bestuur de aanvrager het bedrag mee dat hem toekomt. De aanvrager bezorgt het bestuur vervolgens een schuldvordering.

Voor de aankoop van grond:

De subsidie wordt in één keer uitbetaald na de aankoop.

De aanvrager bezorgt het bestuur een eensluitend afschrift van de aankoopakte en een door de notaris opgestelde afrekening met betrekking tot de betaling van het aankoopbedrag of de betaling van de erfpacht in het geval van de ondertekening van een erfpachtovereenkomst. Bij een onderhandse aankoop worden de werkelijk gemaakte uitgaven in aanmerking genomen, met een maximum van het door het GCAO geraamde bedrag.

Na onderzoek van de stukken deelt het bestuur de aanvrager het bedrag mee dat hem toekomt. De aanvrager bezorgt het bestuur vervolgens een schuldvordering

12. Vereisten inzake communicatie

Tijdens de werkzaamheden moet er in de buurt van de bouwplaats verplicht een bord worden geplaatst waarop de financiële bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt vermeld.

Na afloop van de werkzaamheden moet er op het gesubsidieerde perceel een plaat worden aangebracht waarop de inhoudiging en de bijdrage van het gewest worden vermeld.

13. Contact

Voor bijkomende informatie over deze projectoproep kan u terecht bij:
Françoise Beirens, (fbeirens@gob.brussels).